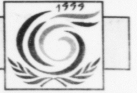

Eldraárið 1999

Eldraárið 1999 sett:

Skal byggja brúgv millum ættarliðini

Fyri fullsettari Klingru varð Eldraárið 1999 sett mikudagin.

– Tað dragnar millum ættarliðini, og gjógvin verður stórri sum tíðin gongur. Tað verður ikki Landsverkfrøðingurin, sum skal byggja gjønna millum tey eldru og yngri. Vit mugu byrja frá báðum endum, soleiðis at vit mótast á miðjuni. Tí vit hava brúk fyri hvør øðrum, segði Tómas Tómasson, formaður í Landsfelag Pensiónistanna

TUPIÐ KJOLBRO

Í roðu síni segði Símun Pauli Poulsen, formaður í Eldraáráðnum, at nevndin, ið hevur til uppgávu at fyrireika Eldraárið, fór ov seint til verka. Hvussu er og ikki gekk alt sum fótur í hosi í Klingruni í Nordurlandshúsinum mikudagin, tá ið Eldraárið varð sett. Vákrar mansrøddir, mentunarligt undirhald, felagssangur og tað treyt ikki við teim góðu og víð meintu orðunum.

Gott er at kenna hitan av hondum, ið sleptu Helena Dam á Neystabø, landsstýrskvinna í almanna- og heilsumálum, setti Eldraárið. Í roðu síni greiddi hon frá uppruninum til Eldraárið og endamálinum við at taka spurningar, ið snúgu seg um tey eldru, upp til kjak.

– Henda oldin hevur fingið nógv ymisk heiti. Eftir-

krígstíðin, samskiptisöldin, globaliseringsöldin og annað mangt. Tá ið Koffi Anan tók við sum aðalskrivari í ST skoytti hann uppí, at hetta var oldin hjá tí langa lívinum. Í tað legði hann, at í nýggjari tíð er miðallivildurin longdur 20 ár, og tað er sjálvsagt ein positiv gongd. Men tað krevur eina sinamillum ábyrgd, men eisini eina politiska ábyrgd.

– Tað er ymiskt, hvussu tey eldru hava tað í ymiskum samfeløgum. Aðra staðni eru betri skipanir av ymiskum slag, hægri pensjónir, íbúðarískoyti, men eisini stórr einsemi. Enn er gjógvin millum tey yngri og tey eldru ikki so djúp í Føroyum. Føroyar eru eitt samfelag fyri øll, eins og yvirkritin hjá ST sipar til, segði Helena Dam á Neystabø.

Landsstýrskvinnan nevndi, hvussu Eldraárið fer

at seta dám at hetta síðsta árið í oldini. Hon gjørdi vart við, at samstundis sum, at tað eru fleiri kvinnur enn menn, ið fáa ein hægri livialdur, eru tað kvinnurnar, ið eru í størsta vanda fyri at detta í fátækraffelluna. Og hetta eiga vit at geva gætur.

Í L.F.P. eru bert fólk, sum elska frið og semju Formaðurin í Landsfelag Pensiónistanna, L.F.P., Tómas Tómasson, greiddi frá Landsfelagnum, viðtökum, reglum og virkseminum.

– 14 lokal feløg eru við og felagið er óheft politiskt og átrúnaðarlígt. Felagið er limur í Nordist Samarbeidskomité og í Upplýsingarfelagsskapi Verkamanna. Saman við Reyðakrossi er Landsfelagið eisini við í vitjunartænastuni, sum vitjar gomul og einlig.

– Lokalu feløgin hava sínar fundir ella hugnalotur.

Hvat tey eldru fáa burtur úr Eldraárinum, fáa vit at síggja síðst í hesum árinum

Mynd: Jens Kr. Vang

Onkur spælir kort, onnur sita og binda. Onnur práta saman, við hvørt lesur onkur eina søgu. Onkuntíð fáa

tey onkran at halda fyrilestur um eitthvørt evni. So eru sanglotur, tá ið onkur tekur harmonikuna við á fundin.

– Tað sum mest hevur at siga, er, hvat vit kunnu vænta okkum av Eldraárinum. Men tað er ikki lætt at siga. Men vit kunnu siga, hvat vit vóna kemur burtur úr Eldraárinum og komandi árum.

– Vit lesa í bløðunum, at tað eru trý aldurskeið, so eg rokni við, at vit eldru eru við í triðja aldursbólkinum. Tað ser út sum tað dragnar sundur millum hesar aldursbólkar, og tann gjógvin verður stórri sum tíðin gongur. Vit kunnu spyrja okkum sjálv, hvat vit skulu gera. Tað kann vera, at vit fáa eitt svar, tá ið árið er farið. Eg spurdi ein mann, hvat hann helt vit skuldu brúka hetta eldraárið til, um vit skulu roynt at fyllt í gjønna. Hann segði nei, hendan gjógvin er komin fyri at vera. Tað fer eingin ungur í dag at bera bæði toð og tara á rygginum. Tað vísir seg vera líka ringt, at fáa tey eldru inn í telduöldina.

– Tað verður ikki Landsverkfrøðingurin, sum skal byggja gjønna millum tey eldru og yngri. Vit mugu byrja frá báðum endum, soleiðis at vit mótast á miðjuni. Tí vit hava brúk fyri hvør øðrum, segði Tómas Tómasson.

Ungt fólk í Landsstýrinum

Eldraáráðið í Føroyum fór til verka í 1995. Tað tók átta ár at fáa gjørt viðtøkurnar fyri ráðið, ið stíg varð tikið til í áttatiárunum, greiddi formaðurin í Eldraáráðnum, Símun Pauli Poulsen, frá.

– Síðani eru 165 mál viðgjørd í ráðnum. Tað sum harnar ráðið nógv er, at tað er so trupult at fáa svar frá almennum stovnum. Onkuntíð hevur tað tikið fleiri ár.

– Ein nýggj reglugerð er gjord fyri ráðið og hon sigur, at Landsstýrið skal spyrja Eldraáráðið til ráðs, tá ið spurningar viðvíkjandi teim eldru eru fyri, sigur Símun Pauli Poulsen.

Hann greiddi frá limaskapi í felagskapum uttanlands.

– Støðan hjá teim eldru er álvarsom, fólkatalið veksir og arbeiðsloysið veksir. Vit hava ikki líka góð viðurskifti í Føroyum fyri tey eldru, sum aðra staðni, men vit eiga eina unga landsstýrskvinnu í eldraárum, og henni hava vit álit á, segði Símun Pauli Poulsen at enda.

Myndatekstur: Helena Dam á Neystabø setti Eldraárið.

Mynd: Jens Kr. Vang